

EL LENGUATGE

**Sortir amb
un ciri trencat**

Un dels significats secundaris o especialitzats que el Diccionari Fabra atribueix al verb *sortir* és el següent: «Dir o fer una cosa que hom no hauria esperat, intempestiva, poca-solta». Il·lustra aquest significat amb l'exemple *sortir amb una atzagaiada*. La Gran Enciclopèdia Catalana, que reprèn, més o menys, aquesta definició, hi afegeix un altre exemple: *sortir amb un estirabot*. I seria ben fàcil d'afegir-n'hi un tercer, que és, de fet, una frase feta molt coneguda: *sortir amb un ciri trencat*.

Com es pot veure en els tres exemples indicats, el verb *sortir*, amb aquest significat, porta un complement regit per la preposició *amb*. Però es pot esdevenir que aquest complement del verb *sortir*, en lloc d'expressar un concepte general designat per un d'aquests grups nominal, una *atazagaiada*, un *estirabot*, un *disbarat*, etc., hagi de designar una idea molt més precisa o específica, cas en què és habitual que calgui fer-ho per mitjà d'una oració subordinada introduïda per la conjunció *que*. S'originaria, aleshores, una coincidència de la preposició *amb* i aquesta conjunció, però és ben sabut que la gramàtica normativa rebutja categòricament aquestes coincidències. De fet, les coincidències explícitament rebutjades són *a que*, *en que* i *de que*, perquè les tres preposicions d'aquests grups són les que normalment introdueixen complements susceptibles d'ésser representats per una oració completiva (introduïda per *que*), però quan verbs com *somiar* o *comptar*, usats en el significat amb què regeixen la preposició *amb*, duen un complement que és una subordinada introduïda per *que* hi ha també

per *que*, hi ha també caiguda de la preposició: *Somia que es farà ric*, *Compto que vindrà*. No sembla, per tant, admissible que en el cas del verb *sortir*, en construccions amb un complement constituït per una subordinada introduïda per la conjunció *que*, es mantingui la preposició, tal com fan alguns, amb què s'origina el conjunt *amb que*: «Ara em surt amb que no pot venir», «Ens va sortir amb que no en tenia ganes». Però aquest és, sens dubte, un cas especial, i segurament l'esmena encertada d'aquestes construccions no consistiria en la simple eliminació de la preposició sinó més aviat en la seva substitució pel gerundi *dient* (car es tracta sempre de coses que es diuen): *Ara em surt dient que no pot venir*. *Ens va sortir dient que no en tenia ganes*.

Albert Jané